

‘*Taalvouten*’, het gebruik van ‘*hun*’ als onderwerp en meewerkend voorwerp in de Nederlandse taal

Abstract

Al jaren bestaat er in de Nederlandse taal onenigheid over het gebruik van *hun* als onderwerp. Door deze oneindige discussie lijkt het gebruik van *hun* in andere grammaticale functies ook in gevaar te komen. Met name hoger opgeleiden hebben een afkeer gekregen voor het gebruik van *hun* als onderwerp. Hierdoor wordt het gebruik van *hun* in andere grammaticale functies ook vaak als fout gezien. Volgens de prescriptieve regels is het voornaamwoord *hun* als meewerkend voorwerp wel correct. Verwacht werd dat hoger opgeleiden door afkeer van *hun* als onderwerp, ook het gebruik ervan in deze correcte functie als onacceptabel zouden beschouwen. Dit effect van hypercorrectie werd middels het beoordelen van zinnen op een vragenlijst gevonden binnen een groep van 38 hoger opgeleiden met een leeftijd van 18 tot 25 jaar. Zij verkozen het voornaamwoord *hen* in plaats van *hun* als meewerkend voorwerp. Ook vonden zij het correcte gebruik van *zij* als onderwerp significant meer acceptabel dan het gebruik van *hun* als onderwerp.

Inleiding

Onder moedertaalsprekers van de Nederlandse taal bestaat al jarenlang discussie rondom het correct gebruik van bepaalde grammaticaregels. Waar de ene Nederlander zich totaal niet druk maakt over het gebruik van *groter dan* of *groter als*, of over het schrijven van *hun* in plaats van *hen*, kan een ander zich er ontzettend aan ergeren of zelfs boos worden wanneer hij een van deze taalfouten tegenkomt. Met name het foutief gebruik van *hun* als onderwerp, maar ook als meewerkend voorwerp, lijkt veel onenigheid en onduidelijkheid op te wekken. Mag 'hun' nog wel gebruikt worden? En zo ja, wanneer dan? Of zijn Nederlanders juist heel acceptabel in het gebruik van *hun*, en zijn het enkel een kleine groep taalfanaten die graag de strikte regels willen volgen?

In de afgelopen jaren is veelvuldig onderzoek gedaan naar grammatica en het foutief gebruik hiervan. Van deze zogenoemde taalfouten bestaan erg veel varianten. Bennis en Hinskens (2014) deden onderzoek naar verschillende veelvoorkomende syntactische en grammaticale fouten in het Standaardnederlands. Middels een vragenlijst waarin de mate van acceptabiliteit werd bevraagd, onderzochten zij de mening van 1515 Nederlandse respondenten. Hieruit bleken taalfouten als: *hun* hebben, *jij* kan en *z'n* eigen, het minst geaccepteerd in het meest formele, openbare mondelinge taalgebruik, en in het formele, schriftelijke genre. Tegelijkertijd werden deze verschijnselen juist het meest geoorloofd tijdens het mondelinge taalgebruik van jongeren of in een SMS-bericht. Ook al was dit onderzoek gericht op taalfouten in het algemeen, het gebruik van *hun* als onderwerp bleek wel al verschillende meningen op te roepen waarbij zelfs onderscheid gemaakt werd tussen formeel en informeel taalgebruik.

Van Bergen, Stroop, Vogels & de Hoop (2011) deden specifiek onderzoek naar het gebruik van *hun* als subject. Zij concludeerden dat *hun* specifiek verwijst naar levende wezens. Dit is een unieke eigenschap die *ze* en *zij* als onderwerp niet altijd bleken te hebben. Ze lieten zien dat *ze*, *zij* en *hun* alle drie optimaal kunnen zijn. Enkel kan *hun* alleen als optimale onderwerpsvorm dienen wanneer het verwijst naar personen en als de spreker zich niet laat weerhouden van de gedachte dat het gebruik van *hun* als onderwerp fout is. Zo werd dus aangetoond dat het gebruik van *hun* als onderwerp wel degelijk gebruikt kan worden, maar mogelijk is de gedachte dat het gebruik van *hun* als onderwerp fout is juist wel de reden dat er zo veel onduidelijkheid over bestaat. Mensen lijken niet zo goed te weten wanneer het gebruik van *hun* dan wel goed is en gebruiken het daardoor dus liever helemaal niet.

Met deze gedachte werd een aantal jaren later door Hubers, Snijders en de Hoop (2019) onderzoek gedaan naar het foutief gebruik van onder andere *hun* als onderwerp door hypercorrectie. Dit betekent dat mensen de regel dat *hun* als onderwerp fout is, ook toepassen op het gebruik van *hun* bij andere grammaticale functies in de veronderstelling dat het daar dan ook foutief is. Deze hypothese werd onderzocht onder jongeren op middelbare scholen van verschillende niveaus (vmbo, havo, vwo). Uit de resultaten bleek dat de jongeren met een hoger opleidingsniveau, door meer kennis van de grammaticale regels, sneller hypercorrectie toepasten, en daardoor dus juist fouten maakten.

Bovengenoemde onderzoeken laten zien dat het gebruik van *hun* als onderwerp verschillende meningen oproept onder Nederlandstaligen. De meeste mensen vinden het gebruik van *hun* als onderwerp fout en sommigen gebruiken *hun* liever helemaal niet. Dit zou kunnen resulteren in het foutief gebruik van andere grammaticale vormen. Volgens de prescriptieve

regels van de Nederlandse grammatica is het gebruik van *hun* als meewerkend voorwerp namelijk wel correct. Omdat in de meeste onderzoeken veel aandacht wordt besteed aan het gebruik van *hun* als onderwerp, is over het correcte gebruik van *hun* als meewerkend voorwerp is nog weinig bekend. Mogelijk wordt door het toepassen van hypercorrectie de gedachte gewekt dat *hun* als meewerkend voorwerp fout is, en daardoor de keuze voor *hen* dan eerder als meer acceptabel beschouwd.

Om meer duidelijkheid te verkrijgen over de mate van acceptabiliteit voor het gebruik van *hun*, is de mening van Nederlandstaligen nodig. Deze worden in dit onderzoek beperkt tot Nederlandssprekende adolescenten met een hoog opleidingsniveau, behorend binnen de leeftijdscategorie van 18 tot 25 jaar. In dit onderzoek kregen zij een vragenlijst voorgelegd met daarin vijf verschillende foutieve zinnen met *hun* als onderwerp en vijf correcte zinnen met *zij* als onderwerp. Ook voor het meewerkend voorwerp werden vijf correcte zinnen met *hun* en vijf incorrecte zinnen met *hen* als meewerkend voorwerp voorgelegd. Door de participanten een oordeel over de mate van acceptabiliteit van deze zinnen te laten geven, hopen de onderzoekers onderstaande onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden.

Welke mate van acceptabiliteit geven Nederlandssprekende adolescenten van HBO- of WO-niveau aan voor het gebruik van hun als onderwerp en hen als meewerkend voorwerp in zinnen, ten opzichte van zij als onderwerp en hun als meewerkend voorwerp op een 7 puntsschaal?

De verwachting, en daarmee hypothese van de onderzoekers, is dat het gebruik van *hun* als onderwerp inmiddels wel bekend is onder Nederlandssprekende adolescenten, en dat zij dit als foutief zullen beschouwen. Over het gebruik van het correcte *hun* als meewerkend voorwerp wordt verwacht dat dit een lage mate van acceptabiliteit zal krijgen. Mogelijk beschouwen de participanten het correcte *hun* als meewerkend voorwerp dan ook als incorrect omdat ze door hypercorrectie vanuit het incorrecte *hun* als onderwerp denken dat het gebruik van *hun* als meewerkend voorwerp eveneens onjuist is.

Methoden

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden is een explorierend, kwantitatief, cross-sectioneel onderzoek uitgevoerd. Dit experimentele onderzoek is geanalyseerd middels een 2x2 Repeated Measures ANOVA. Voorafgaand aan het onderzoek zijn twee onafhankelijke variabelen opgesteld. Dit zijn 'grammaticale functie' en 'grammaticaliteit'. Hierbij geeft 'grammaticale functie' het verschil tussen onderwerp en meewerkend voorwerp en 'grammaticaliteit' het verschil tussen correcte of incorrecte zinnen. De afhankelijke variabele in dit onderzoek is de mate van acceptabiliteit die door de participanten is aangegeven.

De participanten in dit onderzoek bestonden uit 38 Nederlandssprekende adolescenten (tussen 18 en 25 jaar), met een afgeronde opleiding van HBO of WO-niveau. Tussen het geslacht van de participanten is in dit onderzoek geen onderscheid gemaakt. De participanten zijn door de onderzoekers zelf benaderd. Zo konden de eisen waaraan zij moesten voldoen goed gewaarborgd worden. Via het programma Qualtrics zijn twee vragenlijsten opgesteld. Qualtrics is een programma waarin vragenlijsten opgesteld kunnen worden en waarna participanten deze vervolgens in kunnen vullen. De resultaten werden vervolgens door het programma opgeslagen. Voorafgaand aan het onderzoek kregen de participanten een korte instructie met uitleg over de vragenlijst en informatie over hoe lang deze ongeveer zou duren. Daarnaast werd specifiek duidelijk gemaakt dat het in dit onderzoek om een mening gaat en er dus geen goed of fout is. De participanten werd verzocht echt in te vullen wat ze zelf dachten dat juist was. In bijlage 1 is de volledige instructie die de participanten kregen weergegeven.

De participanten vulden een vragenlijst in bestaande uit 40 vragen. Iedere vragenlijst bestond uit vijf correcte zinnen met 'zij' als onderwerp, en vijf incorrecte zinnen met 'hun' als onderwerp. Daarnaast weer vijf correcte zinnen met 'hun' als meewerkend voorwerp en vijf incorrecte zinnen met 'hen' als meewerkend voorwerp. Om de participanten niet te laten merken waar onderzoek naar werd gedaan, zijn in iedere vragenlijst 20 filler-zinnen toegevoegd. Deze zinnen bestonden uit overige veelgemaakte taalfouten uit de Nederlandse taal. Ook hiervan waren tien correcte en tien incorrecte varianten. De correcte en incorrecte variant van elke zin stond in een andere vragenlijst. Wanneer bijvoorbeeld in de ene vragenlijst vijf zinnen stonden met de correcte vorm, dan stonden dezelfde zinnen met de incorrecte vorm in de andere vragenlijst. In bijlage 2 en 3 zijn beide vragenlijsten weergegeven. Welke vragenlijst de participanten kregen werd door Qualtrics random toebedeeld. Bij het beoordelen van een zin gaven de participanten steeds de mate van acceptabiliteit aan op een 7-puntsschaal. Deze bestond uit: zeer slecht, slecht, redelijk slecht, neutraal, redelijk goed, goed en zeer goed.

Voor het invullen van de vragenlijst hadden de participanten enkel een computer of mobiele telefoon met internetverbinding nodig. De vragenlijst kon individueel ingevuld worden, zonder hiervoor hulp of interactie met de onderzoeker of andere personen nodig te hebben. Het invullen van het onderzoek duurde ongeveer tien minuten. Achteraf bleken sommige vragenlijsten niet volledig ingevuld, deze zijn uit de onderzoeksresultaten verwijderd.

Wanneer de meeste gevraagde participanten de vragenlijst hadden ingevuld was er voldoende data verzameld om deze te kunnen analyseren. Middels een 2x2 Repeated Measures ANOVA werd de data onderzocht. De filler-zinnen die in de vragenlijst waren toegevoegd, behoeven in dit onderzoek geen verdere analyse, en zijn uit de onderzoeksresultaten verwijderd. De data werd allereerst opgedeeld in vier gebundelde variabelen: Onderwerp Correct, Onderwerp

Incorrect, Meewerkend Voorwerp Correct, Meewerkend Voorwerp Incorrect. Vervolgens werd allereerst gekeken naar de onafhankelijke variabele grammaticale functie. Hier werden dus het gebruik van onderwerp en meewerkend voorwerp met elkaar vergeleken. Bij het tweede effect werd gekeken naar de grammaticaliteit. Hierbij werden de verschillen tussen correcte zinnen en incorrecte zinnen met elkaar vergeleken. In het interactie-effect zijn beide hoofdeffecten met elkaar vergeleken. Zo werd bekeken wat de interactie-effecten zijn tussen grammaticale functie en grammaticaliteit. Met deze twee effecten en het interactie-effect kon de gestelde onderzoeksvraag het beste beantwoord worden.

Resultaten

Voorafgaand aan de resultaten wordt eerst gekeken naar de assumpties aan welke vooraf moet worden voldaan. Allereerst moet de afhankelijke variabele minimaal van intervalniveau zijn en moet deze ook normaalverdeeld zijn. Omdat er enkel twee within-subject levels zijn, en deze met elkaar vergeleken kunnen worden, wordt ook aan de assumptie van sfericiteit voldaan.

Uit een 2x2 Repeated Measures ANOVA met de within-subject factoren grammaticale functie (OnderwerpGoed, MeewerkendvoorwerpGoed, Onderwerpfout, Meewerkendvoorwerpfout) en grammaticaliteit (correct en incorrect) en de afhankelijke variabele mate van acceptabiliteit bleek het volgende.

Zoals in tabel 1 weergegeven was een significant hoofdeffect van de grammaticaliteit op de mate van acceptabiliteit, ($F(1,35) = 36.746, p < .001, n^2_p = .51$). Contrasten in tabel 2 lieten zien dat de correcte zinnen ($M = 4.42, SD = 0.13$) een significant hogere acceptabiliteit tot gevolg hadden ten opzichte van de incorrecte zinnen ($M = 3.33, SD = 0.10$).

Tabel 1 Tests of Within-Subjects Effects.

Source	df	F	Sig.	Partial Eta Squared
Grammaticaliteit	1	36,746	,000	,512
Error(Grammaticaliteit)	35			
Grammaticalefunctie	1	11,291	,002	,244
Error (Grammaticalefunctie)	35			
Grammaticaliteit * Grammatialefunctie	1	165,764	,000	,826
Error (Grammaticaliteit * Grammatialefunctie)	35			

Tabel 2 Estimates van Grammaticaliteit.

Grammaticaliteit	Mean	Std. Error
1	4,424	,127
2	3,334	,104

Daarnaast liet tabel 1 een significant hoofdeffect van de grammaticale functie op de mate van acceptabiliteit zien, ($F(1,35) = 11.291, p = .002, n^2_p = .24$). Contrasten in tabel 3 lieten zien dat de acceptabiliteit van het onderwerp ($M = 3.70, SD = 0.08$) significant minder was dan de acceptabiliteit van het meewerkend voorwerp ($M = 4.06, SD = 0.11$).

Tabel 3 Estimates van Grammaticale functie.

Grammaticale functie	Mean	Std. Error
1	3,695	,077
2	4,063	,105

Tot slot bleek uit tabel 1 dat er ook een significant interactie-effect was tussen de grammaticale functie en de grammaticaliteit op de mate van acceptabiliteit van de testzinnen, ($F(1,35) = 165.764, p < .001, n^2_p = .83$). Contrasten in tabel 4 laten zien dat de acceptabiliteit van het correcte zij in onderwerpszinnen ($M = 5,621, SD = 0.12$), significant beter was dan de acceptabiliteit van het correcte *hun* in meewerkend voorwerpszinnen ($M = 3.23, SD = 0.21$). Daarnaast bleek dat de acceptabiliteit van *hun* in incorrecte onderwerpszinnen ($M = 1.77, SD$

= 0.16), significant minder was dan de acceptabiliteit van *hen* in incorrecte meewerkend voorwerpszinnen ($M = 4.90$, $SD = 0.17$).

Tabel 4 Estimates van interactie tussen Grammaticaliteit en Grammaticale functie.

Grammaticaliteit	Grammaticale functie	Mean	Std. Error
1	1	5,621	,122
	2	3,228	,208
2	1	1,769	,157
	2	4,899	,172

In figuur 1 zijn bovenstaande resultaten in een box plot weergegeven. Deze laat schematisch de duidelijke verschillen tussen *zij* en *hun* als onderwerp en *hun* en *hen* als meewerkend voorwerp zien. Op de x-as staan de correcte en incorrecte vormen weergegeven. De y-as geeft de mate van acceptabiliteit weer.

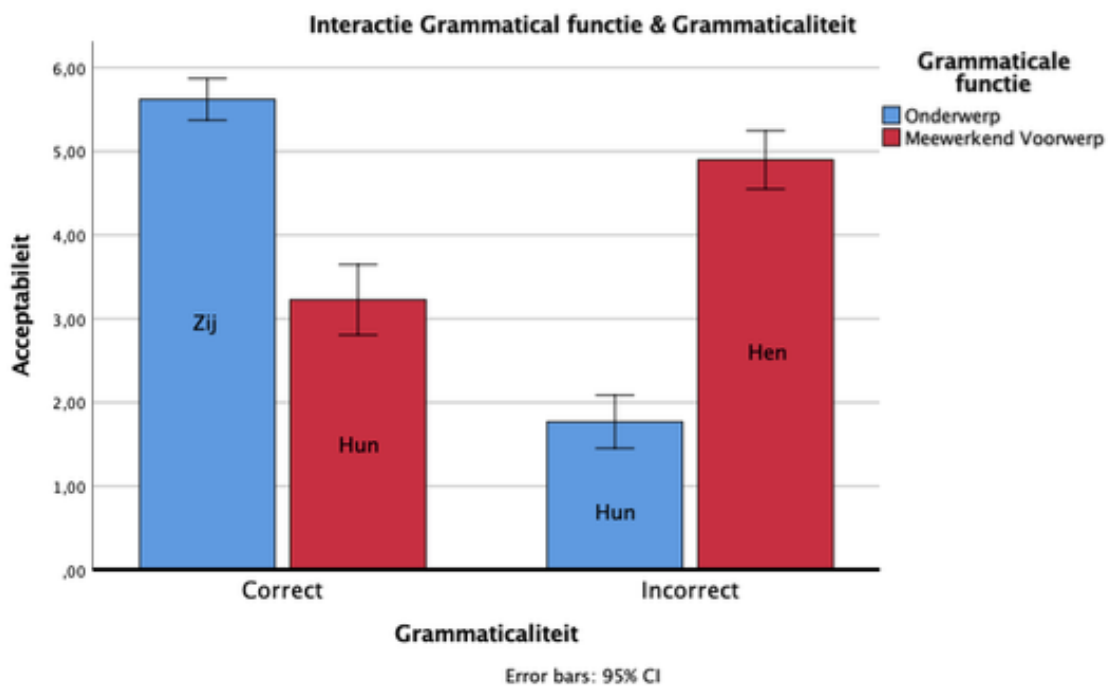

Fig. 1. Box plot van de interactie tussen Grammaticale functie & Grammaticaliteit.

De Line plot in figuur 2 laat hetzelfde zien als de eerder beschreven Box plot, maar hier is het interactie-effect tussen grammaticaliteit en grammaticale functie extra goed zichtbaar. Deze ondersteunt daarmee ook de vooraf gestelde onderzoekshypothese.

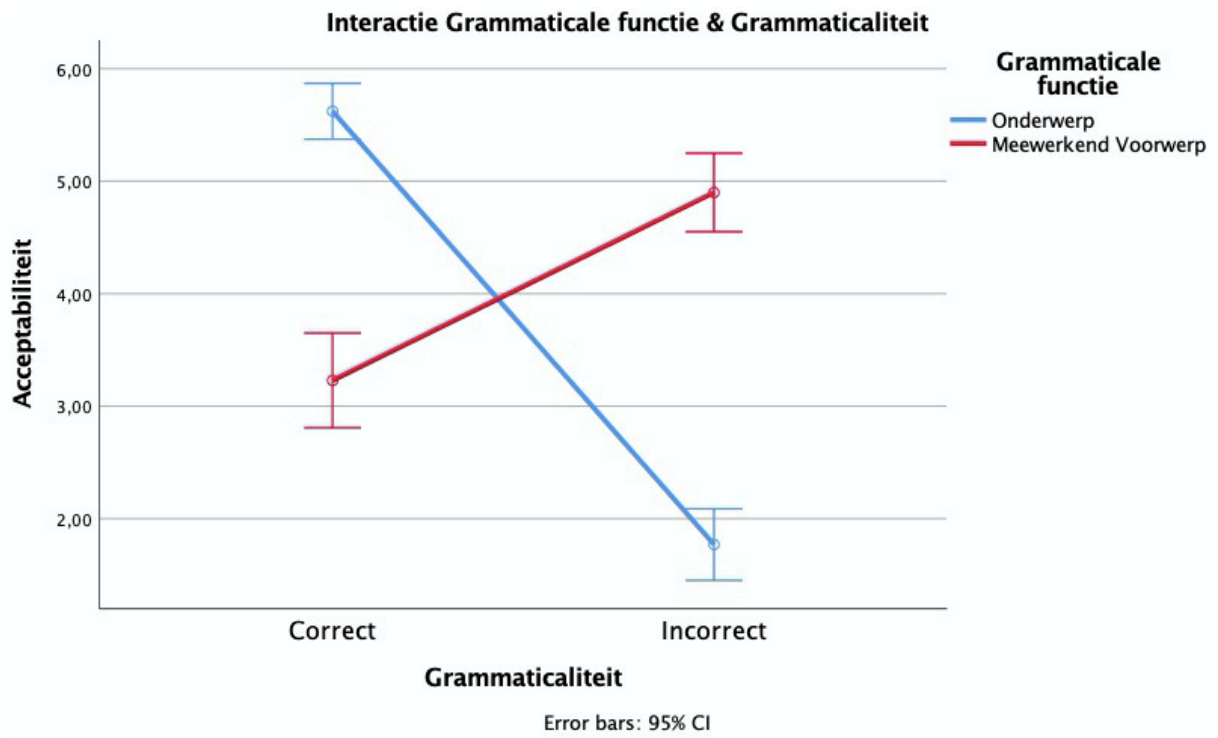

Fig. 2. Line Plot van het interactie-effect tussen Grammaticale functie & Grammaticaliteit.

Discussie

Het doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in de mate van acceptabiliteit van adolescenten met een hoog opleidingsniveau, voor het gebruik van *hun* als onderwerp en meewerkend voorwerp. Middels een vragenlijst gaven zij met behulp van een 7-puntsschaal aan welke mate van acceptabiliteit zij het beste bij de aangeboden zin vonden passen. De zinnen die zij aangeboden kregen waren vijf zinnen met *zij* als correct onderwerp, vijf zinnen met *hun* als incorrect onderwerp, vijf zinnen met *hun* als correct meewerkend voorwerp en vijf zinnen met *hen* als incorrect meewerkend voorwerp. Naast deze zinnen werden nog 20 filler-zinnen aangeboden om de taalfout waar we ons in dit onderzoek op richten niet bloot te geven aan de participanten.

Uit de onderzoeksresultaten bleek dat de participanten een hogere mate van acceptabiliteit scoorde voor *zij* als correcte vorm van het onderwerp. Het gebruik van *hun* als onderwerp kreeg een significant lagere beoordeling. Voor het meewerkend voorwerp werd de correcte vorm *hun* juist lager beoordeeld. De incorrecte vorm *hen* kreeg een significant hogere beoordeling. Hierbij bleken de gemiddeldes van de correcte zinnen toch een significant hogere mate van acceptabiliteit te hebben ten opzichte van de incorrecte zinnen. Ook werden de onderwerpszinnen als minder acceptabel beoordeeld ten opzichte van de meewerkend voorwerpszinnen.

Voorafgaand aan het onderzoek werd de volgende onderzoeksvraag gesteld.

“Welke mate van acceptabiliteit geven Nederlandssprekende adolescenten van hbo- of wo-niveau aan voor het gebruik van hun als onderwerp en hen als meewerkend voorwerp in zinnen ten opzichte van zij als onderwerp en hun als meewerkend voorwerp op een 7-puntsschaal?”

Het bleek dat Nederlandssprekende adolescenten met een hoog opleidingsniveau een hoge mate van acceptabiliteit gaven voor het correcte gebruik van *zij* als onderwerp ten opzichte van het incorrecte *hun* als onderwerp wat door de participanten juist een zeer lage mate van acceptabiliteit kreeg. Het correcte gebruik van *hun* als meewerkend voorwerp daarentegen, kreeg juist een lagere mate van acceptabiliteit in vergelijking met het incorrecte *hen* als meewerkend voorwerp.

Deze uitkomst werd door de onderzoekers in de inleiding al aangehaald. In de hypothese van de onderzoekers werd verwacht dat participanten als gevolg van hypercorrectie mogelijk het gebruik van *hun* in andere grammaticale functies, waaronder het correcte *hun* als meewerkend voorwerp, niet zouden accepteren. Deze hypothese kan naar aanleiding van de verkregen resultaten bevestigd worden aangezien dit inderdaad het geval was.

Uit eerder onderzoek van Hubers et al. (2019) bleek al dat hypercorrectie voornamelijk voorkwam bij participanten met een hoger opleidingsniveau. Zij zouden de grammaticale regels meer naleven en daarmee het gebruik van *hun* als onderwerp ook strenger afkeuren. Echter wanneer dit voornaamwoord in een andere grammaticale functie voorkwam, keurden zij deze ook sneller af. Dit verschil in niveau kan in dit onderzoek niet bevestigd worden omdat we participanten met een MBO-niveau in dit onderzoek niet hebben meegenomen. Wel kan gesteld worden dat participanten met een hoog opleidingsniveau gevoelig zijn voor hypercorrectie.

Verder is het opvallend dat correcte zinnen toch nog significant hoger scoorden dan incorrecte zinnen. Dit omdat de correcte vorm van *hun* als meewerkend voorwerp door de participanten

juist als niet acceptabel werd beoordeeld. Een verklaring voor het feit dat het verschil tussen correct en incorrect toch significant is, is te wijten aan het feit dat het gebruik van *zij* als onderwerp heel acceptabel werd gevonden in vergelijking met het incorrecte *hun* als onderwerp. Ook al lieten van Bergen et al. (2011) zien dat het gebruik van *hun* als onderwerp wel degelijk kan wanneer het onderwerp levend is, gaven de participanten in dit onderzoek *hun* als onderwerp toch nog steeds een erg lage beoordeling.

Daarnaast is er in dit onderzoek gekozen voor adolescenten met een leeftijd tussen 18 en 25 jaar. Mogelijk kan een onderzoek onder verschillende leeftijdsgroepen bij de beoordeling van de mate van acceptabiliteit voor *hun* als onderwerp en meewerkend voorwerp, nog op verschillen uitwijzen. Verder is in dit onderzoek ook geen rekening gehouden met geslachtsverschillen. Hoewel het onwaarschijnlijk lijkt dat hier verschillen in bestaan kan hier bij vervolgonderzoek mogelijk ook nog aandacht aan besteed worden.

Concluderend geven de resultaten van dit onderzoek een duidelijk beeld van de verwarring en onduidelijkheid die er tot op heden nog blijkt te spelen onder Nederlandssprekende adolescenten over het gebruik van *hun*. Het incorrecte gebruik van *hun* als onderwerp lijkt inmiddels wel bekend, en wordt door de Nederlandssprekende adolescenten als niet acceptabel beoordeeld. De negativiteit rondom het gebruik van *hun* van de afgelopen jaren en hypercorrectie heeft er mogelijk voor gezorgd dat het correcte gebruik van *hun* als meewerkend voorwerp niet meer erkend wordt als 'correct', en men in plaats hiervan liever *hen* als meewerkend voorwerp in de zin ziet staan.

Referenties

- Bennis, H., & Hinskens, F. (2014). 'Goed of fout': Niet-standaard inflectie in het hedendaags Standaardnederlands. *Nederlandse taalkunde*, 19(2), 131-184.
doi:10.5117/NEDTAA2014.2.BENN
- Hubers, F., Trompenaars, T., Collin, S., de Schepper, K., & de Hoop, H. (2019). Hypercorrection as a By-product of Education. *Applied Linguistics*, 1-24.
doi:10.1093/applin/amz001
- van Bergen, G., Stoop, W., Vogels, J., & de Hoop, H. (2011). Leve hun! Waarom hun nog steeds hun zeggen. *Nederlandse taalkunde*, 16(1), 2-29.

Bijlagen

Bijlage 1. Introductie gericht aan de participanten voorafgaand aan het maken van de vragenlijst.

Introductie

Beoordeel de volgende zinnen op acceptabiliteit, zowel op gebied van grammatica en betekenis. Kies uit: 'zeer slecht', 'slecht', 'redelijk slecht', 'neutraal', 'redelijk goed', 'goed' of 'zeer goed'. Het gaat om jouw mening, dus je kunt geen fout antwoord geven. Je kunt steeds maar één antwoordmogelijkheid aanklikken. Het is niet mogelijk om terug te gaan naar een vorige zin.

Door mee te doen met dit onderzoek, stem je ermee in dat je antwoorden anoniem worden verwerkt. Je begrijpt dat je vrijwillig meedoet aan dit onderzoek. Je mag op ieder moment stoppen met het onderzoek. In dat geval zullen al je antwoorden worden verwijderd. Ook heb je het recht om tot 24 uur na het meedoen met dit onderzoek je antwoorden te laten verwijderen. Hiervoor kun je contact met ons opnemen via meike.rothoff@student.ru.nl.

Bijlage 2. Vragenlijst 1, bevat 5 correcte zinnen voor onderwerp en meewerkend voorwerp en 5 incorrecte zinnen voor onderwerp en meewerkend voorwerp en 20 filler-zinnen.

1. Zij eet een appel.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

2. Zij hebben de was gedaan.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

3. Moeten zij daar nog heel lang blijven slapen?

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

4. Zij kunnen morgen niet op mijn verjaardag komen.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

5. Zij waren vorig jaar op vakantie naar Frankrijk.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

6. Hun hadden de brief gisteren al moeten posten.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

7. Hun komen morgen aan in Bali.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

8. Drinken hun graag wijn?

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

9. Hun hadden daar echt alle tijd voor

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

10. Zitten hun daar in een restaurant te eten?

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

11. Hij geeft hun een bloemetje.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

12. Anneke lees hun een verhaal voor.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

13. Lieke schreef hun een brief in het Frans.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

14. Moest je hun dat werkstuk niet geven?
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

15. Bracht de melkboer hun altijd verse yoghurt?
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

16. Schenk jij hen de koffie in?
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

17. Ik heb hen vijfduizend mails verstuurd, maar ik kreeg geen reactie.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

18. Ik heb het hen niet durven vertellen.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

19. Onze aardrijkskundeleraar leerde hen een mooi trucje.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

20. De marktkoopman verkocht hen een kilo appels.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

21. Die man is veel groter dan Jan.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

22. Volgende maand gaan we verhuizen en we moeten nu alvast een nieuw bed uitzoeken.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

23. Ik erger me aan de lekkende kraan.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

24. Peter heeft gestudeerd aan de universiteit, daarom is hij slimmer dan ik.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

25. Ik besef zojuist dat ik Karel nog had moeten bellen.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

26. Het meisje dat graag kookt is geliefd bij de jongens.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

27. De nek van een giraf is langer dan de nek van een olifant.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

28. We gaan straks naar de Efteling en we komen pas laat in de avond thuis.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

29. Met genoeg deel ik u mee dat u een prijs hebt gewonnen, en ik hoop dat u bij de
prijsuitreiking aanwezig bent.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

30. De mensen die op vakantie gaan zijn de koffers verloren.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

31. Ik besef me zojuist dat corona langer gaat duren dan verwacht.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

32. Ik irriteer me aan het vervelende stemmetje van de logopediste.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

33. Ik heb hun gezien bij het concert afgelopen zomer.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

34. Ze besloten de wedstrijd af te lassen.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

35. Bij de H&M hebben ze enkel zo'n zwarte broeken.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

36. Die andere studente is daar veel langer mee bezig geweest dan mij.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

37. Het varkentje die in de modder rolt is schattig.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

38. De wind was stormachtig en konden we slechts met moeite vooruit komen.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

39. In de zomer steekt Jan wel de barbecue aan, maar houdt Jan niet van de rook.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

40. Duizend euro krijg je erbij en zit je nu op vijfduizend euro.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

Bijlage 3. Vragenlijst 2, bevat 5 correcte zinnen voor onderwerp en meewerkend voorwerp en 5 incorrecte zinnen voor onderwerp en meewerkend voorwerp en 20 filler-zinnen.

1. Hun eten een appel.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

2. Hun hebben de was gedaan.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

3. Moeten hun daar nog heel lang blijven slapen?

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

4. Hun kunnen morgen niet op mijn verjaardag komen.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

5. Hun waren vorig jaar op vakantie naar Frankrijk.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

6. Zij hadden de brief gisteren al moeten posten.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

7. Zij komen morgen aan in Bali.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

8. Drinken zij graag wijn?

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

9. Zij hadden daar echt alle tijd voor

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

10. Zitten zij daar in een restaurant te eten?

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

11. Hij geeft hen een bloemetje.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

12. Anneke lees hen een verhaal voor.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

13. Lieke schreef hen een brief in het Frans.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

14. Moest je hen dat werkstuk niet geven?
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

15. Bracht de melkboer hen altijd verse yoghurt?
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

16. Schenk jij hun de koffie in?
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

17. Ik heb hun vijfduizend mails verstuurd, maar ik kreeg geen reactie.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

18. Ik heb het hun niet durven vertellen.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

19. Onze aardrijkskundeleraar leerde hun een mooi trucje.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

20. De marktkoopman verkocht hun een kilo appels.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

21. Die man is veel groter als Jan.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

22. Volgende maand gaan we verhuizen en moeten nu alvast een nieuw bed uitzoeken.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

23. Ik irriteer me aan de lekkende kraan.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

24. Peter heeft gestudeerd aan de universiteit, daarom is hij slimmer dan mij.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

25. Ik besef me zojuist dat ik Karel nog had moeten bellen.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

26. Het meisje die graag kookt is geliefd bij de jongens.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

27. De nek van een giraf is langer als de nek van een olifant.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

28. We gaan straks naar de Efteling en komen we pas laat in de avond thuis.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

29. Met genoeg deel ik u mee dat u een prijs hebt gewonnen, en hoop ik dat u bij de
prijsuitreiking aanwezig bent.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

30. De mensen welke op vakantie gaan zijn de koffers verloren.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

31. Ik besef zojuist dat corona langer gaat duren dan verwacht.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

32. Ik erger me aan het vervelende stemmetje van de logopediste.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

33. Ik heb hen gezien bij het concert afgelopen zomer.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

34. Ze besloten de wedstrijd afgelast moest worden.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

35. Bij de H&M hebben ze enkel zulke zwarte broeken.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

36. Die andere studente is daar veel langer mee bezig geweest dan ik.
Wat vind je van deze zin?
Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

37. Het varkentje dat in de modder rolt is schattig.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

38. De wind was stormachtig en slechts met moeite konden we vooruit komen.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

39. In de zomer steekt Jan wel de barbecue aan, maar Jan houdt niet van de rook.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed

40. Duizend euro krijg je erbij en nu zit je nu op vijfduizend euro.

Wat vind je van deze zin?

Zeer slecht – slecht – redelijk slecht – neutraal – redelijk goed – goed – zeer goed